

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Krajský soud v Českých Budějovicích**, se sídlem Zátkovo nábřeží 10/2, České Budějovice, ve věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 Na 104/2013, o námitce podjatosti všech soudců specializovaných senátů úseku správního soudnictví Krajského soudu v Českých Budějovicích,

t a k t o :

- I. Soudci specializovaných senátů úseku správního soudnictví Krajského soudu v Českých Budějovicích **jsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí ve věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 Na 104/2013.
- II. Věc vedená u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 Na 104/2013 **se přikazuje** Krajskému soudu v Plzni.

O d ů v o d n ě n í :

I.

1. Podáním ze dne 9. 10. 2013 se žalobce domáhal, aby bylo orgánu státní správy Krajského soudu v Českých Budějovicích zakázáno pokračovat v porušování žalobcova práva na přístup k soudu a aby mu bylo přikázáno obnovení stavu před zásahem – „*před svévolným odmítnutím stvrzení předložených podání, dříve učiněných v elektronické podobě, v podatelně na 2. patře soudu dne 15. července 2013 – obdobně v podatelně v dveřích č. 11 dne 10. září 2013*“, a aby správa soudu neprodleně zajistila, že podatelna krajského soudu bude činit úkony předepsané v § 37 odst. 2 s. ř. s. Žalobce dále uvedl, že „*vyrozumění předsedy soudu z 1. srpna 2013 (Spr 959/13) je nedovolenou legitimizací svévolného či stupidního konání soudních osob*“. Současně žalobce namítl „*objektivní strannost*“ všech soudců správního senátu krajského soudu s tím, že odpůrcem je orgán státní správy uvedeného soudu. Žalobce proto požadoval přikázání věci jinému krajskému soudu. Nadto žalobce uvedl, že judikatura Nejvyššího správního soudu hodnotí podjatost v podobných případech rozdílně (srov. věci vedené pod sp. zn. Nao 62/2012, sp. zn. Nao 75/2012 a sp. zn. Nao 94/2012).

2. Krajský soud předložil Nejvyššímu správnímu soudu spis k rozhodnutí o námitce podjatosti podle § 8 odst. 5 s. ř. s. spolu s vyjádřením soudkyň oddělení správního soudnictví JUDr. Věry Balejové, JUDr. Marie Krybusové a Mgr. Heleny Nutilové. Soudkyně shodně prohlásily, že se necítí být podjaty a že k žalobci ani k posuzované věci nemají žádný osobní vztah.

II.

3. Nejvyšší správní soud dospěl po posouzení rozhodných skutkových okolností k závěru, že soudci specializovaných senátů úseku správního soudnictví krajského soudu jsou vyloučeni z projednání a rozhodnutí věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 10 Na 104/2013.

4. Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávání věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

5. Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud.

6. Rozhodnutí o vyloučení soudce podle § 8 odst. 1 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle které nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudu a je přikázána soudu, resp. soudci jinému, musí být vyhrazen pro ojedinělé případy. Soudce proto může být vyloučen z projednání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (viz usnesení ze dne 29. 4. 2003, čj. Nao 19/2003 – 16).

7. V nálezu ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 722/05, Ústavní soud uvedl, „že vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti“ (obdobně srov. nález ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94). V tomto nálezu Ústavní soud zároveň uvedl, „že subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání, rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že otázka podjatosti nemůže být postavena nikdy zcela najisto; nelze ovšem vycházet pouze ze subjektivních pochybností osob zúčastněných na řízení, nýbrž i z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedou.“

8. V dané věci je třeba posoudit, zda na základě objektivní úvahy lze mít pochybnosti o nepodjatosti soudců, kteří by měli rozhodnout o podání, kterým žalobce zpochybňuje postup předsedy soudu a podatelny soudu, u něhož tito soudci působí.

9. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně poukázal na zásadu *nemo iudex in causa sua*, podle které nikdo nesmí být soudcem ve své vlastní věci. Ve sporu mezi dvěma subjekty musí vždy rozhodovat nezávislý třetí subjekt. Tato pravidla jsou obecně uznávána jako zásady spravedlnosti a to i tehdy, jestliže nejsou normativně vyjádřena v pozitivním právu (viz např. usnesení ze dne 29. 2. 2008, čj. Nad 4/2008 – 47, nebo ze dne 26. 7. 2013, čj. Nao 38/2013 – 45). Nejvyšší správní soud rovněž opakovaně dovodil, že o nepodjatosti soudců určitého soudu lze mít důvodnou pochybnost, brojí-li žalobce například proti postupu předsedy či místopředsedy tohoto soudu nebo proti způsobu, kterým tento soud vystupoval jako orgán veřejné správy (srov. např. usnesení ze dne 9. 10. 2013, čj. Nao 53/2013 – 8, ze dne 5. 2. 2013, čj. Nao 6/2013 – 11 nebo ze dne 13. 2. 2013, čj. Nao 2/2013 – 17, všechna týkající se žalobce).

10. Nejvyšší správní soud nepochyboval, že závěry uvedené v citovaných rozhodnutích lze vztáhnout i na posuzovanou věc. Stěžovatel totiž v daném případě brojí proti postupu podatelny krajského soudu a rovněž proti postupu předsedy tohoto soudu. Vzhledem k tomu, že soudci správního úseku krajského soudu by rozhodovali o tvrzených pochybeních podatelny a předsedy soudu, u kterého sami působí, lze mít důvodnou pochybnost o jejich nepodjatosti. Nejvyšší správní soud respektuje a nezpochybňuje prohlášení soudkyň úseku správního soudnictví. Má však za to, že soudci správního úseku krajského soudu musí být vyloučeni z projednání a rozhodnutí věci. Byť jejich podjatost nebyla skutečně prokázána, o jejich nepodjatosti lze mít důvodné pochybnosti. Zdejší soud tedy uzavírá, že podmínky pro vyloučení všech soudců specializovaných senátů úseku správního soudnictví krajského soudu z projednání a rozhodnutí dané věci podle § 8 odst. 1 s. ř. s. byly v posuzované věci splněny.

11. K výtce stěžovatele, že Nejvyšší správní soud rozhoduje v obdobných věcech rozdílně, je třeba uvést, že ve věci vedené pod sp. zn. Nao 62/2012 nebyla námitka podjatosti soudců dostatečně zdůvodněná (v rozporu s § 8 odst. 5 s. ř. s.). Pouze obecné tvrzení o „objektivní strannosti“ soudců nemohlo vést k odůvodněným pochybnostem o jejich nepodjatosti, Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že soudci správního úseku krajského soudu nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci. V ostatních věcech vedených zdejším soudem bylo rozhodnuto stejně jako v nyní posuzované věci.

12. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal důvody pro vyloučení všech soudců specializovaných senátů správního úseku Krajského soudu v Českých Budějovicích z důvodu podjatosti, není možné u tohoto soudu sestavit specializovaný senát, který by ve věci rozhodl. Nejvyšší správní soud proto postupoval podle § 9 odst. 1 s. ř. s. a přikázal věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu. Nejvyšší správní soud rozhodl o přikázání věci Krajskému soudu v Plzni, který je Krajskému soudu v Českých Budějovicích soudem místně nejbližším.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 27. listopadu 2013

JUDr. Jan Passer
předseda senátu